

Björn "Nalle" Åkerblom

Vid årsstämman nu i mars kommer Björn Åkerblom att avgå som ordförande i Dalarö Hembygdsförening. Björn startade föreningen 1998 och varit ordförande i 25 år sedan dess.

Så här skriver Björn själv hur det startade. Idén till att starta en hembygdsförening kom upp i bastun på Rosenön. Jag, Berit och Ragnar Edlund hade avtalat med ägarna att få basta och simma en gång i veckan. Då berättade Berit att hon försökt att sätta igång någon form av hembygdsverksamhet kring gamla skärgårdsmuseet Tre Berg. Så vi bjöd in dalaröborna till ett möte på Lyngsåsa och det började med att vi bildade Dalarö Hembygdsförening och rekryterade medlemmar vid mötet.

Föreningens ändamål blev att värna om hembygdens miljö och kulturarv och föra det vidare till kommande generationer, vilket Björn Åkerblom verkligen levtt upp till och vi vill hylla honom genom denna artikel.

Tack Nalle!

Björn Åkerblom inviger Pagoden på Dalarö torg. Pagoden flyttades från hotellbryggan och renoverades och ställdes upp på torget 2016.

Eta och Björn på sin altan vid bostaden på Odinsvägen.

Här följer Björns livshistoria skildrad av en av hans söner Klas Åkerblom.

Från Dalarö Skans till Dalarö. Björn Åkerblom, sjömannen som mönstrade av.

"Borgmästaren av Dalarö" var det någon som kallade honom fick vi höra. Nalle sade ingenting om det, men vi vet att han kände sig stolt. Hans engagemang i Hembygdsföreningen och Lotshusets vänner gjorde honom uppskattad i vida kretsar.

Men vi tar det ifrån början. Uppvuxen nära Fullersta Gård i centrala Huddinge. I tonåren växte ett intresse för båtliv och han gick med i Sjövärnsskåren som bland annat huserade på Dalarö Skans. Sin militärtjänst gjorde han såklart i flottan. I ubåt - inte lika självklart. Trånga utrymmen har sina sidor.

Under ungdomstiden i Huddinge träffade han sin älskade Eta. Dom blev tidigt ett par. Dalaröbor har säkert sett dom på sina långa dagliga promenader. Efter militärtjänsten mönstrade han på ett fartyg. Han korsade all världens hav och besökte platser som idag finns inom någorlunda avstånd men som då var väldigt exotiska. Som barn har vi fått höra många spännande berättelser. Han har med båt besökt alla världens kontinenter utom Australien. Hemma födde Eta äldsta dottern Mia.

En berättelse från sjömansåren var när fartyget lastat kopra i Asien. Kopra är gjort av kokosnötter. Nackdelen med att transportera kopra är att om gradantalet blir för högt kan den självantändas. Det blev därför Nalles uppgift att med termometer i handen ta sig ner i lastrummen och mäta temperaturen flera gånger per dygn. Men det finns en nackdel - med kopra kommer koprabaggarna. En liten svart skalbagge som tog sig in i Nalles kläder hur väl han än skyddade sig. Han berättade det här med en rysning. Han avslutade med att berätta att baggarna dog när de nådde kyligare klimat. På resan till slutdestinationen Karlshamns Margarinfabrik fick dom stanna till i Karlskrona och med snöskovlar lasta ur miljontals döda baggar.

När Nalle en gång kom hem efter en resa skedde en livsavgörande sak. Han stod i hallen med sin sjömanssäck över axeln. Mia - då två år - tultade omkring. Eta sade till Mia "Var är pappa? Gå till pappa". Mia gick fram till bokhyllan och pekade på ett fotografi av honom.

Det fick Nalle att tänka.

Efter några månader fick Eta ett samtal från Amsterdam.

"Jag har sökt och fått ett jobb som informationschef på Kockums Varv i Malmö. Vi flyttar till Skåne. Nu tar jag mig en genever".

Flyttlasset gick 1960. Nu med två barn i bilen. Mellanbarnet Klas hade kommit. Staffan kom fyra år senare.

I Skåne blommade Eta och Nalle ut. Massor med småbarnsföräldrar runt om borgade för ett rikt socialt liv. Vänskaper byggdes, något som både Nalle och Eta varit duktiga på att odla. Där initierades Nalles intresse för god mat. Vi barn fick en inblick i det kulinariska köket, något som vi burit med oss senare i livet.

En rest från sjömanslivet var en maträtt som Nalle lärt sig i New York. Vi fick en pannbiff mellan två formfranska. Vi var alltså tidiga med att äta hamburgare. Fast hemma hos oss hette det "amerikansk macka".

Han fick ett nytt informationschefsjobb, nu på Alfa Laval i Tumba. Nalle och Eta hittade ett drömhus. I Landfjärden mitt emellan Västerhaninge och Ösmo. Ett restaureringsarbete väntade. Något som de båda skulle göra flera gånger under sitt bostadsliv.

Karriärmässigt gick det bra för Nalle. Han blev snabbt en populär medarbetare inom Wallenbergsfären. Många resor runt världen med bland annat

Kungen och Olof Palme som resesällskap.

När äldsta barnen flyttat ut gick flyttlasset till barnomens Huddinge och sedan en lättskött lägenhet i Aspudden. Nalle och Eta köpte nämligen ett sommarhus på Österlen. Till den idylliska fiskebyn Baskemölla körde dom varje torsdagskväll för återresa på söndagen. År ut och år in. Huset - ett gammalt fiskarhus renoverades stilfullt. Nya och gamla vänner var ofta på besök på deras terrass. Det äts och dracks ackompanjerat av en strålande utsikt över Hanöbukten och det magnifika Stenshuvud. Där blommade verkligen Nalles intresse för matlagning. Fiskaffären i Kivik lärde sig snabbt att känna igen honom.

Han avslutade sin karriär som PR-konsult. Där fick han uppdraget att stödja Televerket i sin process att bli självständigt bolag och frigöra sig från statens ägande. Det sägs vara Nalle som kämpade för namnet Telia med motstånd från dåvarande generaldirektören Tony Hagström som förordade Swetel. Nalle fick beslutsfattarna med sig.

På 90-talet såldes Baskemölla och de köpte ett trähus på Skärkarlshöjden på Dalarö. Nalle var åter i tonårens marker och Eta fick sin syster inom ett kort promenadavstånd. Nalle odlade sitt intresse för Dalarös historia och blev snabbt välkänd på orten.

Idén till att starta en Hembygdsförening dök upp i bastun på Rosenön. Berit hade börjat undersöka att starta en sådan kring gamla skärgårdsmuseet i Tre Berg. Efter ett möte på Lyngåsa med inbjudna Dalaröbor startade arbetet.

När krämporna kom ville Nalle och Eta ha ett bekvämare boende. Lägenheten på Odinsvägen blev deras fristad. Nalle engagerade sig alltmer i Hembygdsföreningen och blev redaktör för denna publikation. Här berättades med inlevelse om Dalarös karaktärer och om människorna på öarna. Hans penna glödde när han skrev ner deras levnadsöden.

Det har varit mycket kärlek i Nalles liv. Främst till Eta och oss barn och senare även barnbarn, men även till de platser han satt sina bopålar i.

I mars fyller Nalle 90 år. Vi barn besöker honom ofta, hans berättelser om sitt liv fångar oss fortfarande. Han är en berättare av rang.

"Borgmästaren av Dalarö" - då log han.

Mia, Klas och Staffan Åkerblom, tre tacksamma barn

Text: Anders Bengtsson och Klas Åkerblom

Bilder: Privata, samt ur Dalarö Hembygdsförenings bildarkiv.

FRÅN DALARÖ 3 juli 1877 (Bref till Nya Dagligt Allehanda.)

Vår lilla koloni, stadd i daglig tillväxt, skulle dock, om det gälde, kunna representera det stora samhället, jag vågar väl säga hela den moderna civilisationen. Vi hafva bland oss embets-, skol- och affärsmän, dramatiska och lyriska artister, kungliga svenska vetenskapsakademiens bibliotekarie, ett par publicister, en löjtnant och en hårfrisörska. Man kan få gymnastik, massage och undervisning i engelska, franska och musik. Här finnes icke mindre än två publicistiska organ. Den ena »Dalarö Ekbladet» är en stor präktig ek, på hvars stam dagligen läses en hop »ledare» om diverse artiklar. Som den står mellan kyrkan och Tullhuset, måste den anses föra både den andliga och verdsliga maktens talan.

»Ekbladet» mellan Tullhuset och kyrkan.
Teckning av Conny Burman

Det andra organet »Le Peuple» benämndt, är en på salutorget växande poppel, hvars af en ständigt rörlig krona öfverhvälfda stam äfvenledes begagnas till offentliga tillkännagifvanden. Att detta är ett oppositionellt demokratiskt organ är klart.

I den lilla trefliga vindskupa, der jag sitter och skrifer, ser jag genom det ena fönstret ett halft utblommadt körsbärsträd, mellan hvars stripiga, fläktande grenar skymtar gråberget på nära håll. Genom det andra fönstret ser jag en nyutslagen syrenberså. Längre bort »Ekbladet» samt några lummiga gamla lindar, bakom dem det blå vattnet och slutligen på andra sidan om farleden en klipig holme, bevuxen med barrskog. Det är en vacker, en både leende och kraftig tavla. Vid sidan af den stora eken och ofvan om en väldig syrenhäck uppskjuter en gulmålad tornlik byggnad. Det är vattenreservoiren på Dalarö varmbadhus, som numera eges och förestås af den för alla Dalarögäster välbekanta Fia Jacobson. För tre sedan hade hon ett litet laboratorium nedanför lotsberget i den s.k. Kroken. Sedan dess har hon lagt sig till samt iståndsatt stora varmbadhuset äfvensom kallbadhuset i närheten af Tullbryggan. Hon har i denna utvidgade affär en mycket hygglig qvinlig kompanjon, som äfven hon heter Sofi, mamsell Sofi Eriksson, som förestår kontorsgöromålen, hvaremot Fia Jacobson, biträdd som förut af den beskedliga Anna, sköter kunderna i badkaren med både borstning och massage, som känns i skinn och leder. Ju större favorit man är, dess hårdare är Fia. Fastän jag sjelf säger det, så är det visst och sant, att jag är öm i hela min kropp hvar gång jag kommer ur Fia Jacobsons händer. Äfven medicinska bad serveras.

Vädret har hittills varit temligen ombytligt, mest kyligt och blåsigt; men om icke alla tecken bedraga, har sommarvärmen ändtligen inträdd. Åtminstone hafva de båda sista morgnarne varit herliga, strålande af sol- och vågglitter, doftande af blom- och barrträdsångor. Dalarös berömda luft är sig alltid lik. Ännu stå, både i »Ekbladet» och »Le Peuple» annonser om rum att hyra. Två alldeles nybyggda eleganta och väl belägna villor äro till salu. Att Dalarö har både läkare, postkontor och telegrafstation, torde vara allmänt bekant.

Q.

Studieförbundet
sensus
stöder kulturprogram
och studiecirklar

dalarö
hembygdsförening

Manuskript och bilder skickas till:

anders.v.bengtsson@telia.com